

Iedereen heeft
verschillende
identiteiten.
Hoe worden we
wie we zijn?

‘Als kind klom ik al het dak op met m'n vader’

Nederland telt iets meer dan veertig meester-schoorsteenvegers. Allemaal mannen, op één na. Die uitzondering, dat ben ik.

„In ons vak kennen we gezellen en meesters. Voor gezellen bestaat een mbo-opleiding. Voor meesters niet. Na minimaal zeven jaar werkervaring als gezet kun je examen doen om meester te worden. Anderhalf jaar geleden ben ik hiervoor geslaagd. Ik ben nu beëdigd lid van het gilde, de Schoorsteenvegers Patroonsbond.

„Ons vak heeft in de afgelopen tien, vijftien jaar een snelle ontwikkeling doorgemaakt. Het romantische beeld van roetzwarte schoorsteenvegers, die met ladders van dak naar dak klimmen, is wel een beetje achterhaald. Natuurlijk komt er nog het nodige klimwerk kijken bij ons werk, om pijpen, flitsers en kappen te monteren. Maar schoorstenen vegen gaat nu overwegend van beneden naar boven.

„Je hebt wel mensen, vooral 80-plussers, die écht willen dat we hun schoorsteen van bovenaf vegen. Ze denken dat die anders niet schoon wordt. Dan zeg ik: het maakt niet uit of u uw tanden van links naar rechts poetst, of van rechts naar links, toch? Maar sommigen blijken niet te overtuigen. Dan klimmen we toch maar het dak op, maar alléén als dat veilig kan.

„November en december zijn voor ons de drukste maanden. Iedereen wil z'n schoorsteen geveegd hebben vóór Sinterklaas of Kerst. De hoge gasprijs-

DIT BEN

Anneke Thijs (29) is de enige vrouwelijke meester-schoorsteenveger in Nederland. Sinds haar zestiende werkt zij in het familiebedrijf in Heemskerk.

zen geven ons wel wat extra werk, maar niet eens zo gek veel. „De grootste toeloop van klanten zien wij op dit moment bij inspecties van schoorstenen, meer dan bij vegen. Mensen gaan opeens weer kachels en haarden gebruiken die vaak jarenlang ongebruikt zijn geweest. Zo'n inspectie is heel verstandig, want je speelt letterlijk met vuur. Bij een lekkende schoorsteen kun je vergiftiging door koolmonoxide krijgen, bijvoorbeeld in een slaapkamer. Bij vuur en rook moet je altijd goed weten wat je doet.

„Ik ben van kind af aan in dit vak gegroeid. Mijn vader werkte bij Hoogovens, een kleine veertig jaar geleden. Het was crisis in de economie toen. Mijn vader begon met bijklussen: nachtdiensten in de fabriek en dan overdag schoorsteenvegen. Mijn moeder deed de planning en de administratie. „Als vierjarige ging ik al met m'n vader mee, na school en op zaterdag. Een paar jaar later klom ik met hem mee het dak op. Stond hij boven bij de schoorsteen en was hij beneden een kapje vergeten, dan ging Anneke mooi helemaal omhoog om dat te brengen.

„Op m'n zestiende was ik klaar met m'n vmbo-opleiding. Wat toen? Mijn moeder wilde dat ik ging doorleren. Mijn vriendje, nu mijn man, deed de recherche-opleiding bij de politie. Hij zei: 'joh, ga dat ook doen!'

„Op een dag reed mijn vader nog even naar een klant, en ik zei: 'ik ga mee'. Onderweg zei ik: 'ik wil je eigenlijk wat vragen, maar ik durf het niet'. Hij zei: 'nou, kom maar op'. Ik zei: 'ik wil bij jou in de zaak komen - en dan zal ik ervoor zorgen dat we die uitbouwen tot het allergrootste schoorsteenvegersbedrijf van Nederland'.

„Hij zei: 'oké, dat is goed, gaan we doen'. Zo is mijn vader, hè. Die ziet altijd kansen, mogelijkheden. Mijn moeder was eerst woest. Dat komt, ik heb één oudere zus, en die was een jaar eerder al in het bedrijf gestapt. Mijn moeder zei: 'hoe kunnen we ooit met drie gezinnen van dit bedrijf leven? Als het misgaat, wat dan?' Mijn zus had nog wel een Pabo-opleiding, maar ik had niks anders gedaan dan middelbare school.

„Inmiddels zijn we echt een familiebedrijf. Ook mijn man, mijn zwager en een neefje werken hier. Met twintig schoorsteenvegers in loondienst zijn we nu in Nederland het grootste bedrijf in deze branche. Wij werken altijd, zeven dagen. Op zondagen doen we de administratie en ander papierwerk. „Mijn moeder is trouwens al gauw bijgedraaid toen ik ging meewerken. Mijn ouders weten allebei van aanpakken: gewoon je stinkende best doen, ergens voor gaan. Patatbakker, kaasboer op de markt, allemaal prima. Alleen zorg je er wel voor dat je dan de allerbeste wordt in je vak! Mijn zus en ik hebben dat bij onze opvoeding meegekregen. Zo probeer ik nu ook mijn dochter op te voeden.

„Ik ben de vernieuwer in ons bedrijf. Ik heb altijd ideeën. Boekingen, administratie, reclame - alles heb ik digitaal gemaakt. Website bouwen, apps bouwen, dat doe ik allemaal zelf, met een team dat ik heb opgebouwd. Ik hou van nieuwe dingen leren, van zelf prutsen, uitproberen. De jongens gaan nu met iPads op stap, waarin ze alles kunnen vinden over klanten, hun schoorstenen, tarieven en offertes.

„Het heeft drie jaar geduurd voordat we die interne bedrijfs-app foutloos aan de praat hadden. De jongens hebben me vervloekt, zeker in het begin: heb je haar weer, met die gekke, nieuwe dingen. Maar nu draait het als een tierelier en werken we allemaal véél efficiënter.

„De vraag bij stoken is natuurlijk hoe je zoveel mogelijk warmte uit je kachel haalt, met zo min mogelijk rook en fijnstof die de schoorsteen uit vliegen. Een open haard is wat dit betreft niet de handigste manier om je woonkamer te verwarmen. Kachels zijn in opmars.

„In de media hoor je vooral de tegenstanders van houtstook: dat dit slecht is voor het milieu en voor de luchtwegen van mensen. Ik weet wel beter, ik ken de feiten. Het probleem is absoluut niet dát mensen stoken, het gaat erom hóe en waarmee en wanneer zij stoken.

„Maar ik zoek de confrontatie niet. Waarom zou ik? Onze klanten zijn de stokers, de anti-stokers spreek ik zelden. En aan discussies in de media doe ik niet mee. Daar krijg je vooral de ruimte als je ergens tégen bent. Als je vóór iets bent, moet je je gaan zitten verdedigen. Dan word je in de hoek gezet van mensen die fout bezig zijn. Mij raakt dat hele woke-gedoe niet. Nee zeg, daar hebben wij gelukkig echt geen tijd voor."

Tekst **Gijsbert van Es** Foto **Pepijn Kouwenberg** Aanmeldingen: dittbenik@nrc.nl